

GEHÖR

Medlemsblad för
Gävle Symfoniorkesters vänner (GSV)

Box 1283, 801 37 Gävle
Bankgiro 5223-0406
Nr 159, februari 2023. Årgång 38

Kallelse till årsmöte med Gävle Symfoniorkesters Vänner

Tid: Tisdagen den 7 mars 2023 kl. 18.00

Plats: Bo-Linde-salen, Konserthuset

Årsmöteshandlingar finns tillgängliga vid mötet.

Eventuella motioner till årsmötet ska inlämnas skriftligen till ingrid.iremark@gmail.com senast två veckor före årsmötet.

Konserthuschefen Örjan Hans-Ers reflekterar över Konserthusets 25-årsjubileum.

Musik

Efter mötet mingel med ett glas bubbel

Välkomna!

Ingrid Iremark

Ordförande

Spännande vår för orkestern

Årsmötet närmar sig och det är dags för oss i styrelsen att summera verksamhetsåret 2022. Vi konstaterar att sedan coronarestriktionerna togs bort tidigt förra våren har föreningen kunnat återkomma i vanliga banor. Detsamma gäller orkestern, som haft ett lysande år med en rad spännande solister och dirigenter – kanske någon av dem blir näste chefsdirigenter...

Vänföreningen har genomfört inte mindre än tre resor under året med nästan fullsatt buss. Det kändes verkligen att vi behövde träffas och umgås efter pandemiåren. Läs om den innehållsrika resan till Stockholm den 8 december med minnesvärt besök på Kungliga Musikaliska Akademien.

Konserthuset fyller 25 år och firade den 21 januari med en fullsatt och omväxlande jubileumskonsert där orkestern verkligen fick glänsa. I foajén minglade några av dem som stod bakom att huset verkligen – efter nästan 100 års väntan – byggdes; Bo Karlberg, arkitekten från Göteborg och kommunpolitikerna Sture Sandberg och Eva Gillström. De var stolta och nöjda över att huset efter 25 år är välbevarat och fräscht. På vårt årsmöte den 7 mars – kallelse finns i detta nummer av Gehör – kommer konserthuschefen Örjan Hans-Ers att reflektera över vad Konserthuset betyder för orkestern och musiklivet i Gävle.

Det blir en spännande vår för orkestern. En ny turné till Storbritannien väntar den

15–27 mars. Det blir inte mindre än 10 konserter på 12 dagar – med resande kors och tvärs över de brittiska öarna. Vänföreningen har pejlatt intresset bland medlemmarna för en Engelsresa, men vi fick inte tillräckligt många anmälningar för att kunna ordna en prisvärd paketresa. Däremot har styrelsen bestämt att vi ska bidra med cirka 125 000 kronor ut Turnéfonden för att orkestern ska kunna hyra in en extra violinist. Dessutom kommer fonden - efter önskemål - att bidra

till snacks och mellanmål under de många bussresorna.

Under pandemiåren tappade föreningen ett 50-tal medlemmar. Nu ökar medlemstalet

igen. Men vi vill förstås ha fler. Har ni släkt, vänner och bekanta som kan tänkas vilja stödja orkestern genom ett medlemskap, kontakta oss. Mailadresser och telefonnummer finns på Gehörs sista sida. Där finns också uppgifter om medlemsavgift och pg-nummer.

Den här numret av Gehör redigeras för första gången av Lasse Bergsten, tidigare redigerare på Gefle Dagblad, som tar över efter Christina Hygge – också tidigare journalist på GD – som i många år har utformat vårt lättillgängliga medlemsblad. Tack Christina och välkommen Lasse!

Ingrid Iremark, ordförande

Hör Kristina Lindby spela och berätta om livet som klarinettist

Kristina Lindby, med examen från Kungliga Musikhögskolan både som musiker och lärare, började spela i Gävle Symfoniorkester 2009. Hon fick vänföreningens stipendium 2018 och har i dagarna stått i rampljuset med varma applåder som solist i Bo Lindes Pezzo concertante för basklarinett och stråkar. Hon är ledare för ett projekt som innefattar att avgångseleverna på Vasaskolans musikgymnasium komponerar för Gävle Symfoniorkester.

Kristina kommer vid vänträffen att spela för oss och berätta om karriär och livet som klarinettist i orkestern – en resa som började i Gammelgarns socken på Gotland och med en farfarsfar som kallades Näktergalen från Ardre.

Datum: Torsdagen den 16 februari kl. 18:00

Plats: Bo Linde-salen i Gävle konserthus

(Brev om anmälan till måltid kl. 17:00 i Restaurang Gourmet Blå har tidigare skickats med e-post till vännerna).

En resa till 1700-talet

Akademi, musik och konst. Det var temat för vänföreningens dagsutflykt till Stockholm den 8 december. Vi var 38 förväntansfulla medlemmar som satte oss i bussen vid Gävle konserthus denna soliga men smällkalla vinterdag.

I Kungliga Musikaliska Akademiens anrika lokaler i ett 1700-talshus på Blasieholmen torg blev vi hjärtligt mottagna av ständige sekreteraren Fredrik Wetterqvist och pianisten Magnus Svensson som gav oss en engagerad exposé över Akademiens historia men också de frågor som är aktuella idag.

Med utgångspunkt från de tavlor som omgav oss i Akademiens samlingsal berättade Fredrik om både kända och okända personligheter i den svenska musikhistorien. Visst var det Gustav III som 1771 skapade Akademien men hans intresse var svalt och

inte förrän under Karl XIV Johan fick den en central plats i kulturlivet.

Det sammanlagda antalet ledamöter genom tiderna i Akademien närmar sig 1 500 varav cirka 450 utländska. Det är ledamöterna själva som utser nya ledamöter. Ett av nytillskotten är Annamia Larsson, hornist och stämledare i vår egen symfoniorkester. Dessutom just nu orkesterrepresentant i vänföreningen. En välkänd anekdot är att självaste Beethoven inte röstades in i Akademien på första försöket 1815. Däremot blev han medlem 1822 och skrev ett översvallande tackbrev som finns bevarat i samlingarna.

Konsertpianisten Magnus Svensson är knuten till Akademien för att arbeta med projektet Levande musikarv som ska göra äldre svensk – och i många fall bortglömd – musik tillgänglig digitalt.

Ständige sekreteraren Fredrik Wetterqvist

Foto: Kerstin Monk

– **Många svenska tonsättare** har glömts bort och deras notmaterial har inte vårdats, menade Magnus. Det är som om man skulle ha ställt undan betydande svenska konstnärers verk i en museikällare och låtit dem förfalla.

På hemsidan www.levandemusikarv.se kan man läsa mer om projektet.

Fredrik Wetterqvist berättade också om den insamling till musiklivet i Ukraina som Akademin startat.

Det var julbordstider så många restauranger i city var fullbokade. En nödlösning, som visade sig vara ett lyckokast, var att ta bussen till Prins Eugens Waldemarsudde på Djurgården. Vi åt en tidig middag i Café Ektorpet, där man tänt en brasa för att värma oss i vinterkylan i den gamla träbyggnaden i anslutning till Prins Eugens imponanta villa.

På Waldemarsudde visades i december inte mindre än tre mycket spännande utställningar; den åländska konstnärskolonin i Önningeby, Isaac Grünewald – Konst och teater och Charlotte Gyllenhammars Croiser/Korsa. Det blev fri rundvandring i museet som var fyllt inte bara av konst utan också av fantastiska julblommor från prinsens eget trädgårdsmästeri.

Sista anhalten på vår kulturdag var Berwaldhallen med en konsert med Radiosymfonikerna. Före paus framfördes Beethovens trippelkonsert för piano, cello och violin. Pianosolist var Martin Sturfält, som spelat med symfoniorkestern i Mariehamn i september, Alexsei Kiseliov, var cellosolist och Symfonikernas alternerande 1:e konsertmästare Julia Kretz-Larsson var violinsolist. Här finns ävleanknytning; Julia är gift med Erik Larsson, klarinettist i vår egen orkester.

Orkestern leddes av den dynamiske Daniel Harding, som nu är inne på sitt sextonde år som chefsdirigent. Så ivrig och energisk var Harding i trippelkonserten att dirigentpinnen flög ur handen och gjorde en vid bäge över orkestern. I en paus mellan satserna fick Harding den tillbaka av en påpasslig flöjtist.

En magnifik men sällan spelad symfoni fick vi höra efter paus. Tjecken Josef Suks skrev Asrael-symfonin som en hyllning till sin lärare och svärfar Antonin Dvorak men också till sin i unga år avlidna hustru Otilie Sukova. Den mäktiga symfonin med storslagna och oväntade passager blev också den ett kraftprov för konsertmästaren Julia. Svenska Dagbladets recensent kallades hennes insats under konserten för ett ”maratonlopp”.

Ingrid Iremark

Johan Helmich Roman

Den svenska musikens fader

Vilken svensk musik sätter du främst?

Lars-Erik Larssons gudomligt vackra ”Förklädd gud” eller hans intagande ”Pastoralsvit” eller kanske Bellmans ”Fredmans Epistlar”?

Vill man ha kunglig festivitas, kan nog inget mäta sig med Johan Helmich Romans ”Drottningholms-musiken”. Den skrevs till bröllopet år 1744, mellan kronprins Adolf Fredrik och Lovisa Ulrika, 33 satser om sammanlagt cirka 75 minuter, musiken skulle räcka till fest i tre dagar. En aktningsvärd prestation av Roman som blivit änkling för andra gången med ansvar för fem barn och som dessutom plågades av allvarliga hörselproblem. Musik som ofta framförs under Nobelfestligheterna. Bellman skulle ta upp en av satserna i episteln ”Käraste bröder, systrar och vänner”.

Roman föddes 1694 i Stockholm, fadern var violinist i Hovkapellet och där anställdes även sonen som 17-åring. Sedan Karl XII i en depesch från Bender gett klartecken för Roman att ”perfectionera sig i Musiquen”, skulle han få sin musikutbildning i Händels operaorkester i London, en sjudande rik musikmiljö till skillnad från det krigsutarmade Sverige. När Roman återkom till Stockholm var han en fullfjädrad musiker och avancerade till kapellmästare. Han reorganiserade Hovkapellet, som nästan helt bestod av utlänningar. En tid satt han bredvid Johann Jacob Bach, bror till Johann Sebastian. Johan Jacob hade som oboist tagit värvning i Karl XII:s livgarde, upplevt nederlaget i Poltava men undkommit rysk fångenskap.

Den enda musik av Roman som trycktes under hans livstid var en samling flöjtsonater, tillägnade Karl XII:s syster, Ulrika Eleonora, som understödde honom. Roman tog initiativ till offentliga konserter på Riddarhuset, banbrytande för en tid då det oftast var förbehållet hov och kyrka att lyssna till professionell musik. Nu kunde han presentera Händels hymner och oratorier för en bredare publik.

Med Roman kulminerar barocken i Sverige. Genom de offentliga konserterna kan han ses som skaparen av ett modernt svenskt konsertliv. En central ställning intar de kyrkliga verken såsom *Jubilate*, *Dixit*, *Te Deum*. Han ivrade för att skapa en repertoar av andlig musik på modersmålet, eftersom ”främmande tungomål kan förorsaka föga andakt och uppmärksamhet hos dem som ej språket nog mäktiga är”.

1745 beviljades den döve Roman tjänstledighet med bibehållen lön och flyttade till svärfaderns gård Haraldsmåla utanför Kalmar. Död 1758, begravd på Ryssby kyrkogård. Liksom Mozart vilar han i okänd grav. Egendomligt nog saknar vi porträtt av honom.

En samtida beskriver honom som ”munter och gladlynt, hederlig Husfader, redig Medborgare, Mennisjowän”. I en annan källa heter det att hans kompositioner ”äro i mångas händer och nyttjas med Behaglighet”. I ett musikfattigt Sverige förtjänar han förvisso sin hederstitel ”Den svenska musikens fader”.

**Tomas
Attorps**

Välkomna, Hanna och Fabian

Under tiden av pandemi var det inte enbart konserterna som påverkades negativt utan även rekryteringen av nya musiker till orkestrern. Alla orkestrar har vakanser och vittnar om att det har varit svårt att anordna provspelningar och få dem som skickat in sin anmälan att verkligen komma till provspelning.

Därför är det extra roligt att kunna berätta vi nu återbesatt flera tjänster i orkestrern.

Vi gratulerar **Hanna Edqvist** till tjänsten som första oboist och **Fabian Dahlkvist** till tuttitjänsten i kontrabasstämman. Båda är nu tillsvidareanställda.

Flera månader innan datumet för provspelningen annonseras tjänsten ut. Vi använder för ändamålet speciella annonseringssajter på internet som är anpassade för musikalisk verksamhet. Då när man ut internationellt och får många anmälningar. Inhemska branschtidningar är också en god annonsplats.

Under de provspelningar vi arrangerat under pandemin bad vi, som de flesta andra, de sökande att skicka in en video med anvisad repertoar. På så sätt kunde vi göra en första urgallring och undvika trängsel vid själva provspelningen. Därefter bjöds de som klarat videogranskningen in till själva provspelningen. (Jag är helt säker på att videoverktyget har kommit för att stanna och kan användas när startfältet är stort för att göra den fysiska provspelningen bättre för alla).

På dagen för provspelningen drar de sökande själva sitt startnummer och därefter hålls spelordningen hemlig för juryn som förresten består av aktuell stämman och representanter från de övriga stämledarna.

Provspelningen sker bakom skärm för de sökande så att anonymiteten behålls och

Nya i orkestrern: Hanna Edqvist och Fabian Dahlkvist.

Foto: Björn Rindestig

fortgår i vanligtvis tre omgångar. Mot slutet har någon eller några utkristalliserats och bjuds in till provveckor med orkestrern vilket innebär att de medverkar på några konserter var. Den som efter det drar det längsta strået erbjuds en provanställning och efter det är nästa steg en tillsvidareanställning precis som Hanna och Fabian nu fått. Som ni ser är det ett verkligt nålsöga att ta sig genom.

Vi har också några andra nya musiker den här våren som erbjudits provtjänstgöring, **Yongmin Lee** började som alternerande stämledare i violin 2 efter nyår och den här veckan börjar **Johan Stone** i hornstämman. Vi välkomnar dem till oss.

Einar Ander, orkesterchef

Styrelse

Ingrid Iremark, ordförande
070-590 94 88.
ingrid.iremark@gmail.com

Tomas Attorps, vice ordförande
070-483 06 95.
tomas.attorps@gmail.com

Erland Hesslow, sekreterare
070-240 26 12.
erland.hesslow@gmail.com

Inger Engsjö, kassör.
076-133 39 33.
inger.engsjo@gmail.com

Kerstin Monk, redaktör Gehör
070-631 0970.
kerstin@monk.se

Christina Hygge
073-633 25 83. utskick
gsv.gavle@gmail.com

Jan-Olof Nyman
070-2109820.
janolofn8@gmail.com

Medlemsavgift

200 kr för enskild.
300 kr för familj boende på samma adress.
25 kr för studerande.
1000 kr för företag.

Betala in på bankgiro **5223-0406**.
Ange namn, adress och epost.

Nya medlemmar

Anita Hörnstein.
Karin Varberg.
Ann-Margret Sandbäck
Maria Westerman.
Ann-Sofi Karlberg
Gunilla Sandquist
Lena och Tomas Ehlin
Signar och Eleonore Mäkitalo

Glöm inte att meddela oss din mejladress. Vi skickar ut information om träffar och resor bland annat som inte hinner komma i Gehör. Skicka din mejladress till gsv.gavle@gmail.com

Stödjande
företag

 trycktreat
(trycker Gehör)

Bryntes Optik
Våra medlemmar
erbjuds 10 procent

 WALLNERS BUSS